

Laki lastensuojelulain muuttamisesta

69 e § Poliisin virka-apu lastensuojelulaitoksesta ja perhekodista luvatta poissaolevan lapsen kiinniottamisessa ja kuljettamisessa

(3 mom.)

Toimivaltaisella sosiaalihuollon viranhaltijalla ja laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluvalla henkilöllä on oikeus saada virka-apua, jos virka-avun perusteena oleva toimenpide estyy. Toimenpide ~~voi estyä~~ **estyy**, jos toimivaltainen sosiaalihuollon viranhaltija tai laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva henkilö 2 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä suorittaessaan arvioi, että lapsen käyttäytyminen tai olosuhteet muutoin aiheuttavat merkittävän riskin lapsen tai lapsen palauttamiseen osallistuvan taikka muun henkilön turvallisuuden vaarantumiselle.

Laki valtion lastensuojelulaitoksesta ja sen yhteydessä toimivasta koulusta

6 § Palvelun hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta

(1 ja 2 mom.)

Valtion lastensuojelulaitos voi tuottaa 5 §:ssä tarkoitetun palvelun itse tai hankkia sen osin tai kokonaan ostopalveluna yksityiseltä palveluntuottajalta sopimukseen perustuen, jos palvelunhankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. **Rikosseuraamuslaitosta on kuultava ennen vankilan perheosastopalvelun tuottajan valintaa.**

Valtion lastensuojelulaitoksen tulee ilmoittaa yksityisestä palveluntuottajasta tai sen vaihtumisesta hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille **sekä Rikosseuraamuslaitokselle.**

15 § Yhteistyö Rikosseuraamuslaitoksen kanssa ja oikeus saada ja luovuttaa tietoa

(4 mom.)

Perheosaston henkilökunnan on ilmoitettava Rikosseuraamuslaitokselle välittömästi, jos perheosastolle sijoitettu vanki vaarantaa oman tai muun henkilön turvallisuutta, ei pysty huolehtimaan itsestään tai lapsestaan taikka poistuu avolaitoksesta luvatta. Lisäksi Rikosseuraamuslaitokselle on ilmoitettava viipymättä muista vankilan järjestyksen ja turvallisuuden kannalta merkityksellisistä tiedoista.

Perustelut

Ehdotetun säännöksen mukaan tilanteissa, joissa on kysymys siitä, että perheosastolle sijoitettu vanki vaarantaa oman tai muun henkilön turvallisuutta, ei pysty huolehtimaan itsestään tai lapsestaan taikka poistuu avolaitoksesta, perheosaston työntekijän olisi välittömästi ilmoitettava asiasta Rikosseuraamuslaitokselle. Lisäksi säännöksessä veloitettaisiin tekemään ilmoitus myös muista vankilan järjestyksen ja turvallisuuden kannalta merkityksellisistä tiedoista. Tällainen muu tilanne voisi olla käsillä esimerkiksi silloin, jos henkilökunta epäilee vangin syyllistyneen vankeuslain 15 luvun 3 §:n mukaiseen järjestyksirikkomukseen pitämällä hallussa luvattomia aineita tai esineitä tai käyttämällä päihteitä. Näistä muista tilanteista olisi ilmoitettava Rikosseuraamuslaitokselle viipymättä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kuuta 20.

Tämän lain 49 a–49 e, 60 a–60 c, 71 ja 72 § tulevat voimaan 1 päivänä elokuuta 2026.

Lastensuojelulain (417/2007) 73 § kumoutuu 1 päivänä elokuuta 2026.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn päätökseen sovelletaan päätöksen tekohetkellä voimassa olleita säännöksiä.

Valitukseen ja alitukseen **hakemukseen**, joka tehdään ennen tämän lain voimaantuloa annetusta päätöksestä, sekä tällaisen asian käsittelyyn valituksen johdosta ylemmässä valitusviranomaisessa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Lisäksi muutoksena vastineeseen 9.12.25 STM toteaa vielä seuraavaa. Vastineessa on todettu s. 23, että vähintään esityksen perusteluissa olisi hyvä täsmentää, että Valtion lastensuojelulaitoksen johtosäännön (pitäisi olla työjärjestyksen) tulisi olla jonkun muun kuin laitoksen johtajan valmisteleva. Säännöksen sanamuoto jo itsessään viittaa siihen, että joku muu kuin laitoksen johtaja valmistelee työjärjestyksen, kun johtaja sen hyväksyy. Lausunnoissa esitetty huoli liittyy siihen, että ilman mainintaa, valta voi keskittyä liikaa johtajalle. Tältä osin STM kuitenkin toteaa, että **ehdotetun lain mukaan Valtion lastensuojelulaitoksen johtaja johtaa laitosta. Johtajalla olisi valta delegoida ratkaisuvalltaansa ja antaa määräyksiä laitoksen toiminnan järjestämisestä työjärjestyksellä. Työjärjestyksessä määrittäisiin laitoksen organisaatiosta, sisäisestä työnjaosta, asioiden käsittelystä ja ratkaisemisesta sekä toiminnan muusta järjestämisestä. Työjärjestyksen sisällöstä päättäminen on osa johtamistyötä ja kuuluu luontevasti nimenomaan johtajalle.** Mikäli valiokunta näkee tarpeelliseksi täsmentää perusteluita sosiaali- ja terveysvaliokunnalle, STM esittää täsmennykseksi edellä lausuttua (lihavointi).

STM toteaa lisäksi perustuslakivaliokunnan asiassa antaman lausunnon (PeVL 56/2025 vp) osalta, että perustuslakivaliokunnan edellyttämä muutos muun ohella ehdotetun 69 b §:n 2 momentin säännökseen [PeVL:n lausunnon kohta (29)] ja sen mahdolliset vaikutukset poliisin virka-apua koskevaan ehdotettuun 69 e §:n sääntelyyn, tullaan arvioimaan STM:ssä erikseen osana asian käsittelyä mietintövaliokunnassa.